

T.B.M.M.
HALKLARIN DEMOKRATİK PARTİSİ
Grup Başkanlığı

Sayı : 774
Tarih : 22.01.2016

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Türkiye’de cezaevlerinde çok sayıda çocuk bulunmakta olup çocuk tutuklu ve hükümlülerin durumlarının tespiti ve sorunlarının tüm boyutlarıyla araştırılarak gerekli çalışmaların yapılması için Anayasanın 98 inci, İçtüzüğün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis Araştırması açılmasını arz ve talep ederiz.

Meral DANIŞ BEŞTAŞ

Adana Milletvekili

GEREKÇE

Türkiye’de çocukların adalet sistemi içindeki maruz kaldıkları hak ihlalleri ve yaşadıkları güçlükler kamuoyuna tüm boyutlarıyla yansımamaktadır. Oysa çocuk hakları, Birleşmiş Milletler Çocuk Haklarına Dair Sözleşmesi’nin yanı sıra Çocuk Adaleti Yönetimine Dair Asgari Kurallar (Pekin Kuralları), Çocuk Suçlarının Önlenmesine Dair Kurallar (Riyad Kuralları) ve Özgürlüğü Elinden Alınan Çocukların Korunmasına Dair Kurallar (Havana Kuralları) ile güvence altına alınmıştır. Yine Türkiye, 1995 yılından itibaren BM Çocuk Haklarına Dair Sözleşme’nin ve 2002’den bu yana ise sözleşmeye ek iki ihtiyari protokolün tarafı konumundadır.

Ancak, Devletin ihmali tavrı ve kamu görevlilerinin görevlerini ifa ederken çocuklara uyguladıkları şiddet yöntemleri, yersiz gözaltı ve tutuklamalar ağır yargı mekanizması içerisinde önemli bir sorun alanı teşkil etmektedir. Nitekim BM çocuk hakları komitesi ve BM İnsan Hakları komitesinin kararlarına göre, **“Hiçbir çocuk yasa dışı ya da keyfî biçimde özgürlüğünden yoksun bırakılmayacaktır. Bir çocuğun tutuklanması, alıkonulması veya hapsi yasa gereği olacak ve ancak en son başvurulacak bir önlem olarak düşünülüp uygun olabilecek en kısa süre ile sınırlı tutulacaktır.”** Fakat son dönemde çocukların tutuklanıp cezaevine konulduğu, 15–18 yaş arası bu çocukların Ağır Ceza Mahkemelerinde yargılanmakta olduğu, işkence ve şiddete maruz kaldıkları bilinmektedir. Bu durum Türkiye’nin altına imza attığı sözleşmelere uymayarak çocuk haklarını ciddi biçimde ihlal etmeye devam ettiğini göstermektedir. Üstelik bu çocukların cezaevlerinde yaşadıkları hak ihlalleri ciddi boyutlara ulaşmış olup Pozantı Cezaevi başta olmak üzere Antalya, Muğla ve halihazırda kamuoyuna yansımamış olsa dahi devam eden elim olaylar bunun açık bir ifadesidir.

2014 Türkiye Çocuk İstatistik Kurumu verilerine göre, “suça sürüklenme” sebebiyle güvenlik birimlerine getirilen çocuk sayısı 2011 yılında yaklaşık 85 binden 2012’de 116 bine yükselmiştir. Adalet Bakanlığı’nın verilerine göre, 2015 yılı itibariyle güvenlik birimlerine getirilen 12-17 yaş aralığında 525 çocuk hükümlü ıslahevinde, 1582 çocuk ise tutukevinde bulunmaktadır. Fakat bu rakamlar, 18 yaşındaki çocuklar eklenmediği için gerçek rakamları yansıtmamaktadır. Çocuk mahkûmların sayısı 2013

yılı verilerine göre iki kat artarken, toplam mahkumların içindeki çocuk mahkumların oranı yüzde 3,8 olmuştur. Tutuklandıktan sonra tahliye olan çocukların yeniden cezaevine dönme oranı yüzde 65 gibi olduğundan hareketle çocuk tutukluluğu hususunda daha işlevsel tedbirler alınması gerekirken; Türkiye'nin 2017 yılı hedefinde hâlihazırda 5 olan çocuk cezaevi sayısının 15'e çıkarılması biçiminde ifade edilen hedefin bulunması ise maalesef çocuklar için öngörülen geleceğin pek de aydınlık olmadığını göstermektedir.

Örneğin Adana ilinde son 7 ay içerisinde 106 çocuk gözaltına alınmış, bu çocuklardan 22'si tutuklanırken 6 çocuğa da ev hapsi cezası verilmiştir. Bir tarafta sokağa çıkma yasağı uygulamalarının olduğu yerlerde çocuklar faili meçhul ölümlerin kurbanı olur iken öte tarafta eğitim-öğretim çağındaki küçücük çocuklar ve çocuklukları cezaevlerinin soğuk duvarları arasında yok olmaktadır. Üstelik çocuklukla yetişkin cezaevinde kalan bu çocuklar sadece cezaevinde tutularak cezalandırılmamakta, bir de cezaevlerinde cinsel istismara uğrayıp iki kez mağdur duruma düşmektedirler.

Tutuklama tedbiri ceza kanunlarında en son uygulanacak tedbirler arasında iken Çocuk Koruma Kanununda da çocukların tutuklanmasının en son uygulanacak çare olduğunun altı çizilmektedir. Yine Anayasa'nın 41. Maddesi; her çocuğun bir aile ortamında yaşama ve gelişme hakkı; aile içinde "her çocuğun" ve "her annenin" korunması ve desteklenmesi yönünde toplumsal (sosyal) yardım ve toplumsal (sosyal) hizmetlerden yararlanma ve erişme hakkı, her çocuğun ilköğretimi bitirme, meslek edinme hakkını güvence altına almaktadır. Bu bahisle çocukların tutuklanarak cezaevine konulmaları Anayasa başta olmak üzere uluslararası sözleşmelere ve mevcut mevzuata da aykırılık teşkil etmektedir. Bu bahisle çocuk tutukluluğuna sıklıkla başvurulmasına dair hukuksuzluğun derhal aydınlatılması ve bu sorunlara çare bulunması amacı ile Meclis Araştırması talep etmek gerekmiştir.

3. Behçet YILDIRIM
HDP Adıyaman Milletvekili

4. Berdan ÖZTÜRK
HDP Ağrı Milletvekili

5. Dirayet TAŞDEMİR
HDP Ağrı Milletvekili

7. Sırrı Süreyya Önder
HDP Ankara Milletvekili

8. Ayşe ACAR BAŞARAN
HDP Batman Milletvekili

9. Mehmet Ali ASLAN
HDP Batman Milletvekili

10. Saadet BECEREKLİ
HDP Batman Milletvekili

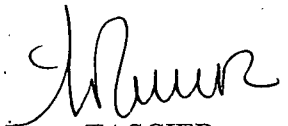
11. Hıyar ÖZSOY
HDP Bingöl Milletvekili

13. Mizgin İNGAT
HDP Bitlis Milletvekili

14. Altan TAN
HDP Diyarbakır Milletvekili

15. Çağlar DEMİREL
HDP Diyarbakır Milletvekili

16. Feleknas UCA
HDP Diyarbakır Milletvekili

17.İmam TAŞÇIER
HDP Diyarbakır Milletvekili

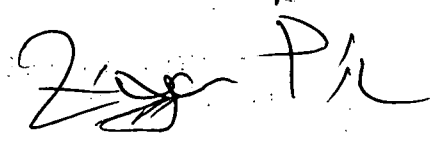
18.Nimetullah ERDOĞMUŞ
HDP Diyarbakır Milletvekili

19.Nursel AYDOĞAN
HDP Diyarbakır Milletvekili

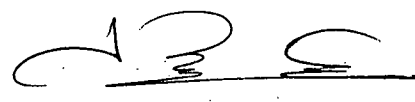
20.Sibel YİĞİTALP
HDP Diyarbakır Milletvekili

21.Ziya PİR
HDP Diyarbakır Milletvekili

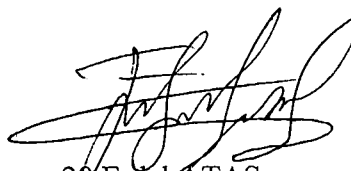
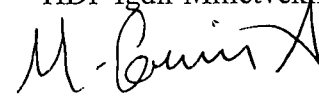

22.Mahmut TOĞRUL
HDP Gaziantep Milletvekili

23.Abdullah ZEYDAN
HDP Hakkâri Milletvekili

26.Mehmet Emin ADIYAMAN
HDP Iğdır Milletvekili

28.Erdal ATAŞ
HDP İstanbul Milletvekili